

Justyna KOŚCIUKIEWICZ
Racibórz

Bohemistyka w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Raciborzu

W roku akademickim 2005/2006 w Instytucie Neofilologii Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej uruchomiono kierunek filologia ze specjalnością filologia czeska (studia stacjonarne). Opiekunem naukowym owej specjalności został prof. dr hab. Mieczysław Bałowski, a w skład zespołu weszli: dr Joanna Maksym-Benczew, dr Joanna Korbut, mgr Lucie Nováková (lektorka), mgr Justyna Kościukiewicz, mgr Bańko i mgr Barbara Kudaj.

Przez pierwszy rok kształcenia charakter studiów miał profil nauczycielski – studenci realizowali program kursów pedagogicznych, w przyszłości umożliwiający im podjęcie pracy w szkołach. Ten typ profilu nakazywał także odbycie określonej liczby godzin praktyki pedagogicznej, którą studenci realizowali w szkołach na terenie województwa śląskiego. W drugim roku kształcenia (2006/2007) zaproponowano studentom specjalizację translatorską. Oprócz przedmiotów ogólnych, podstawowych i kierunkowych studenci mogli zdobywać wiedzę z zakresu przekładu, uczestnicząc w zajęciach z lingwistyki tekstu, analizy przekładu, leksykologii i leksykografii, translatologii tekstu użytkowego i artystycznego, języka biznesu i innych. Odbywali także ośmiotygodniową praktykę tłumaczeniową w instytucjach po obu stronach granicy.

Kształcenie studentów odbywa się na podstawie planów studiów zatwierdzonych uchwałą Senatu PWSZ z dnia 22.09.2005 r., które zostały opracowane zgodnie z obowiązującymi standardami (Rozporządzenia MENiS z dnia 18.04.2002 r. i 7.09.2004 r.). Nauka odbywa się w ramach trzech bloków przedmiotowych. Blok A – przedmioty ogólne, obejmuje zajęcia z języka obcego, historii filozofii oraz wychowania fizycznego, blok B i C – przedmioty podstawowe i kierunkowe, rozwija filologiczne umiejętności studentów i przygotowuje ich merytorycznie do pracy zawodowej.

Studenci I roku filologii czeskiej w ramach przedmiotów podstawowych i kierunkowych pogłębiają swą wiedzę z zakresu: historii literatury czeskiej, historii Czech, praktycznej nauki języka czeskiego w wymiarze 180 godzin w semestrze, wstępu do literaturoznawstwa, gramatyki opisowej języka polskiego i języka czeskiego, kultury Czech i literatury powszechnej. Łączna ilość godzin w semestrze: 345.

Studenci II roku w ramach przedmiotów podstawowych i kierunkowych uczestniczą w zajęciach z historii literatury czeskiej, gramatyki opisowej języka czeskiego,

kultury Czech, wstępu do językoznawstwa, praktycznej nauki języka czeskiego (150 godzin w semestrze), współczesnego życia literackiego Czech, wykładu monograficznego.

Studenci III roku w ramach przedmiotów podstawowych i kierunkowych biorą udział w zajęciach z historii języka, gramatyki kontrastywnej, praktycznej nauki języka czeskiego (90 godzin w semestrze), warsztatów konwersacyjnych, współczesnego życia literackiego Czech i wykładu monograficznego.

W roku akademickim 2008/2009 uruchomiona zostanie dodatkowa, nowa specjalność – filologia angielska z filologią czeską. Studenci, oprócz treści podstawowych i treści kierunkowych pierwszego obszaru językowego, będą zaznajamiać się z historią literatury Czech, gramatyką opisową, kulturą i historią Czech, historią języka, gramatyką kontrastywną i praktyczną nauką języka czeskiego w wymiarze 480 godzin w trakcie trzyletnich studiów.

W murach PWSZ w Raciborzu prężnie rozwija się Naukowe Koło Bohemistów, działające przy Instytucie Neofilologii. Istnieje już dwa lata. Wniosek o powołanie Koła został złożony w Rektoracie już styczniu 2006 r., ale prawnie zostało ono zarejestrowane w maju 2006 r. Pierwszym opiekunem naukowym Koła była mgr Barbara Kudaj, od 8 marca 2007 r. funkcję tę pełni mgr Justyna Kościukiewicz. W zarządzie Koła zasiadają studenci drugiego roku filologii czeskiej. Koło zrzesza obecnie 16 osób, zarówno z pierwszego, jak i drugiego roku bohemistyki. Głównymi celami, jakie postawili sobie członkowie Koła, są:

- rozwijanie zainteresowań, zdobywanie doświadczeń oraz wiedzy z zakresu czeskiej literatury, kultury i językoznawstwa;
- podnoszenie kwalifikacji oraz praktycznych umiejętności, przydatnych w pracy nauczyciela języka czeskiego i w pracy tłumacza;
- promowanie kierunku poprzez angażowanie się w różne akcje i wydarzenia;
- nawiązywanie kontaktów z innymi studentami Bohemistyki z kraju i zagranicy.

Członkowie Koła spotykają się średnio raz w miesiącu. Na przestrzeni tych dwóch lat do największych osiągnięć Koła Naukowego należą:

1. Zorganizowanie wyjazdu naukowo-kulturoznawczego do Ostrawy, 14 XII 2006 r. Studenci uczestniczyli w wykładach, przygotowanych przez wykładowców z katedry Sławistyki Uniwersytetu Ostrawskiego, zapoznali się ze strukturą uczelni, zwiedzili miasto, obejrzeli bożonarodzeniową wystawę, a także odwiedzili miejscową bibliotekę i zapoznali się z jej księgozbiorem.
2. Zorganizowanie Wigilii Instytutowej, 19 XII 2006 r. i 15 XII 2007 r.
3. Zorganizowanie I Seminarium raciborsko-praskiego (w dniach 21–22 III 2007 r.) i II Seminarium raciborsko-praskiego (21–23 IV 2008 r.). Tematem była *Praga – miasto kultury i sztuki*. Wyjazd był połączony ze zwiedzaniem stolicy Czech. Studenci zapoznali się z organizacją i strukturą Uniwersytetu Karola, a przede wszystkim Wydziału Filologicznego, zwiedzili bibliotekę narodową – Klementinum,

obejrżeli sztuki teatralne w Teatrze Narodowym, pogłębili swą wiedzę z zakresu historii i kultury Czech.

- Zorganizowanie I i II międzynarodowej konferencji naukowej studentów bohemistyki, pn. *Język, literatura i kultura Czech*. Naukowe spotkania studentów i doktorantów z polskich i czeskich ośrodków uniwersyteckich miały miejsce 18–19 IV 2007 r. oraz 8–9 IV 2008 r. Pierwsza konferencja została objęta patronatem honorowym Konsula Generalnego Republiki Czeskiej w Katowicach Dr h.c. JUDr. Ing. Josefa Byrtusa.

W ciągu dwóch dni młodzi naukowcy zaprezentowali swoje referaty. Ponadto wzięli udział w imprezach towarzyszących. Drugiego dnia uczestnicy przenieśli się na Wydział Filozoficzny Uniwersytetu w Ostrawie, gdzie kontynuowali obrady.

- Zorganizowanie raz w miesiącu wieczorów filmowych, na których studenci bohemistyki mogli zapoznać się z osiągnięciami czeskiej kinematografii.

Członkowie Naukowego Koła Bohemistów prowadzą własną (dotyczącą działalności Koła), oficjalną stronę internetową, na której znajduje się szereg interesujących informacji, nie tylko bohemistycznych. Dokumentowane są wszelkie akcje, jakie przeprowadzili i mają zamiar jeszcze dokonać. Zamieszczają też informacje o kraju naszych południowych sąsiadów, aktualne oferty pracy dla bohemistów oraz informacje o kursach języka czeskiego w Republice Czeskiej. Ponadto strona jest wzbogacana galerią zdjęć, ciągle aktualizowaną.

Instytut Neofilologii prowadzi liczne badania naukowe. Od początku jego istnienia kadra naukowo-dydaktyczna bierze czynny udział w projektach naukowych, realizowanych w formie artykułów, udziału w konferencjach czy przygotowania rozpraw naukowych. W tym zakresie prowadzony był program badawczy „Rozwój języka czeskiego po aksamitnej rewolucji” przez prof. dra hab. Mieczysława Balowskiego, program „Ewaluacja nauczania języków obcych a Europejski system oceny kształcenia językowego” przez prof. dra hab. Mieczysława Balowskiego, dr Grażynę Balowską, dr Marię Hádkovą oraz dr Miladę Čadską, którego efektem było wydanie czterech tomów zbiorowych, badania własne dr Joanny Korbut na temat „Czeskiego i polskiego nazewnictwa mody i kosmetyków w XIX wieku”. Zorganizowaliśmy dwie konferencje naukowe: „Język i literatura czeska w interakcji” (2005) oraz „Język i literatura czeska w europejskim kontekście kulturowym” (2007), z których wydaliśmy tomy pokonferencyjne pod red. prof. dra hab. Mieczysława Balowskiego i prof. dra hab. Jiřego Svobody. Nakładem Wydawnictwa PWSZ ukazują się również podręczniki do nauki języka czeskiego w ramach serii „Język czeski dla każdego” (redagowanej przez prof. dra hab. Mieczysława Balowskiego), np. *At'se Vám dař!* mgr. Dariusza Konderli i mgr. Ireny Konderlovej, *Mały słownik tematyczny czesko-polski* dr Grażyny Balowskiej, *Gramatyka czeska w tabelach* prof. dra hab. M. Balowskiego, *Szyk wyrazów w zdaniu czeskim* doc. Ludmiły Zimovej. Obecnie w Instytucie w zakresie języka czeskiego pracuje się obecnie nad następującymi projektami badawczy-

mi: *polsko-czeska pozorna ekwiwalencja językowa* (dr Joanna Korbut), *polsko-czeska frazeologia* (prof. dr hab. Mieczysław Balowski, dr Joanna Korbut), *współczesna proza czeska* (mgr Justyna Kościukiewicz).

W ostatnich latach bohemisci związani z Instytutem, oprócz licznych artykułów, tekstów w opracowaniach zbiorowych itp., opublikowali następujące monografie i podręczniki, a także redagowali prace zbiorowe:

- Mieczysław Balowski, *Zachodnio- i wschodniosłowiańskie pożyczki leksykalne w języku Adama Mickiewicza*, Ostrava 2005, 296 s.
- Mieczysław Balowski (red.), *Rozwój języka czeskiego po aksamitnej rewolucji*, Racibórz 2005, 340 s.
- Mieczysław Balowski, Jiří Svoboda (red.), *Język i literatura czeska w interakcji*, Racibórz 2006, 406 s.
- Mieczysław Balowski, Jiří Svoboda (red.), *Język i literatura czeska w europejskim kontekście kulturowym*, Racibórz 2008, 507 s.
- Milada Čadská, Grażyna Balowska (red.), *Sociokulturní kompetence ve výuce cizího jazyka a Evropský společný referenční rámeček*, Praha–Ratibor 2008, 286 s.
- Marie Hádková, Grażyna Balowska (red.), *Pisemné zkoušky a Evropský společný referenční rámeček*, Praha–Ratibor 2007, 248 s.
- Marie Hádková, Grażyna Balowska (red.), *Ústní zkoušky a Evropský společný referenční rámeček*, Praha–Ratibor 2006, 240 s.
- Marie Hádková, Grażyna Balowska (red.), *Sociokulturní aspekt výuky cizího jazyka a Evropský společný referenční rámeček*, Ústí nad Labem–Ratibor 2008, 342 s.
- Joanna Korbut, *Czeskie i polskie nazewnictwo mody i kosmetyków w XIX wieku*, Racibórz 2006, 234 s.
- Justyna Kościukiewicz, Joanna Korbut (red.), *Język, literatura i kultura czeska*, Racibórz 2008, 120 s.